אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלשים וחמש תני תנא קמיה דרב נחמן [א]כל העזרה היתה [א] קפ"ז על רוחב קל"ה אמר ליה הכי אמר לי [ב] אבא כגון זה כהנים [ג] נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושוחטין שם קדשים קלים וחייבין [ד] משום טומאה למעוטי מאי אילימא למעוטי חלונות דלתות [ה] ועובי החומה תנינא [ב]החלונות ועובי החומה כלפנים ואלא למעוטי לשכות ואי [ו] בנויות בחול ופתוחות לקדש [ג]והתנן [ד]תוכן קודש מדרבנן ודאורייתא לא והתניא [ה]לשכות בנויות בחול ופתוחות לקדש מנין שהכהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושירי מנחה תלמוד לומר [1]בחצר אהל מועד יאכלוה התורה ריבתה חצירות הרבה אצל אכילה אחת [ז] אמר רבא [ו]לאכילה שאני אבל לענין טומאה לא והתניא [ז]לשכות הבנויות לחול [ח] ופתוחות לקודש כהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ואין שוחטין שם קדשים קלים וחייבין משום טומאה לאו אמרת [ח]אין שוחטין תני נמי אין חייבין בשלמא אין שוחטין בעינא כנגד הפתח וליכא אלא אין חייבין אמאי וליטעמיך אין שוחטין מי לא עסקינן דאיכא שחיטה כנגד הפתח דאי ליכא [ט] למאי איצטריך אלא אף על גב דקא שחיט כנגד הפתח תני אין שוחטין משום דלא קדיש תני נמי אין חייבין ולאכילה לא בעינן כנגד הפתח והתניא [ט]רבי יוסי ברבי יהודה אומר שני פשפשין היו בבית החליפות גובהן שמונה כדי להכשיר את [י] העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים אמר רבינא סמי מכאן אכילה והכתיב [2]בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלו אותו קדשי שעה שאני: אמר רב יצחק בר אבודימי מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה שנאמר [3]ביום הקריבו את זבחו יאכל ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב האי מיבעי ליה

היה אורך קפ"ז על רוחב קל"ה כדתנן במסכת מדות [א] (דף לה.): למעוטי הנכנס ללשכות הבנויות חולה לו ופתוחות לתוכו שלא נתקדשו בקדושת עזרה בשתי תודות ובשיר של פגעים ובאורים ותומים שמקדשים בהן את העזרה והולכין סביב כדאמרינן בשבועות (דף יד.): ה"ג **הכי תנא קמיה דרב נחמן כל העזרה היתה אורך קפ"ז על רוחב קל"ה אמר ליה הכי אמר לי אבא כו': ואוכלין שם קדשי קדשים.** דהכי [יב] הוא דהוה קדושה בקדושת חצר אהל מועד לאכילת קדשי קדשים ועפי מהכי לא קדיש [יג] עזרה והוא חלל כל העזרה ובתוכו היכל ואולם ובית קדשי הקדשים והתא לאחורי בית הכפורת וי"א אמה אויר מאחוריו: **ושוחטין שם קדשים קלים** גרסינן [יד]. וחייבין עליו משום טומאה: **החלונות.** עובי חלל החלונות שבחומות העזרה סביב מבפנים ועובי החומה בראשה למעלה: **הגינא.** דקדשי והיכי מלי למעוטינהו: ה"ג **אלא למעוטי לשכות אי דבנויות בחול ופתוחות לקדש** [טו]: **שהכהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושירי מנחה תלמוד לומר בחצר אהל מועד כו'.** ול"ג ושוחטין שם קדשים קלים הכא וגם שאר לשון הכתוב בספרים שבוש הוא וכן הגהתי מספרו של רבינו: **הא אנן תנן תוכן קדש.** וליחייב עלייהו משום טומאה: **מדרבנן.** מלות חכמים היא שלא יכנסו להן בטומאה אבל כרת וקרבן ליכא: **והתניא מנין ללשכות כו'.** ומדמרבינן להו לענין אכילה ש"מ קדושתם [טז] הן מן התורה דאי מדרבנן וקרא אסמכתא הוא היאך הקילו חכמים לעקור דבר ולהכשיר מקום חול לאכילת קדשי קדשים: **חצרות הרבה.** במקום קדוש בחצר אהל מועד: **לאכילה שאני.** דרבי בה קרא חצרות הרבה: **ואין שוחטין שם קדשים קלים.** דהא בעינן לפני אהל מועד למעוטי לדי לדדין: **לאו אמרת.** דקתני בה אין שוחטין אלמא לאו קדישי תני נמי אין חייבין משום טומאה: **מי לא עסקינן דאיכא שחיטה כנגד הפתח.** כשהיה פתחו מכוון כנגד פתחי בית החליפות: **קדשי שעה שאני.** גזירת הכתוב היתה במילואים אבל קדשי דורות איתרבו כדאמר התורה ריבתה חצרות הרבה: **ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב** הכי גרסינן לה בכולה סוגיא כך מצאתי מוגה. והכי פירושה ביום הקריבו את זבחו שתהא הקרבה וזביחה ביום אחד ולא מהניא ליה הלנה בראש המזבח לאכשורי לזריקה למחר: לגופיה

קדשי שעה שאני. דתלאו הכתוב באהל מועד דכתיב (ויקרא ח) ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים: **מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה.** פירש בקונטרס דלא מהניא ליה הלנה בראש המזבח לאכשורי למחר לזריקה ותימה הניחא למאן דאמר [ט] אין לינה מועלת בראשו של מזבח אלא למאן דאמר מועלת למה לי קרא [י] בלילה אין יכול לזרוק דביום צוותו כתיב (שם ז) ולמחר מיפסיל בעמוד השחר כאימורים וכי תימא דאיצטריך קרא משום אימורין דקיימא לן (לקמן דף פז.) אם עלו לא ירדו וקמ"ל בדם דירדו ואליבא דמאן אי לר"ג האמר לקמן פרק המזבח מקדש (דף פג.) דלא ירד אף בדם ואי לרבי יהושע הא אמר דאין המזבח מקדש פסולין שלא ירדו אלא בהקטרה ואם כן קרא דהכא למה לי ויש לומר דאיצטריך קרא לפסול דם בלינה משום דהוה אמינא דלא מיפסיל כי היכי דאין חייבין עליו משום פיגול ונותר ומיהו אין טעם זה נכון והרי [יא] עלים ולבונה לר' שמעון (לעיל דף מו:) דאין חייבין עליהם משום נותר ומיפסלי בלינה היכא דקדשו בכלי ועוד דהוה ליה למימר מנין לדם שנפסל בלינה ויש לפרש שקיעת החמה היינו תחילת שקיעה קודם צאת הכוכבים כדאמר דמשקיעת החמה ועד צאת הכוכבים ד' מילין בפרק מי שהיה טמא (פסחים צד.) וחשוב יום לענין [יט] שמלותן ביום ומפסוק מיותר ממעט ליה הכא מביום הקריבו [כ] ובכל דוכתא חשוב יום עד צאת הכוכבים כדאמר אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר ואנחנו עושים במלאכה וחציים מחזיקים ברמחים מעלות השחר ועד צאת הכוכבים ואומר והיה לנו הלילה משמר והיום מלאכה בפ"ב דמגילה (דף כ:) והשתא לא הוי כמו שקיעת החמה דמסכת תענית (דף יב.) [כא] כל תענית שלא שקעה עליו חמה אינו תענית וקבלה בידינו בצאת הכוכבים ובמי שהיה טמא (פסחים דף צג:) נמי הכי משמע דנפסל הדם בשקיעת החמה שקודם צאת הכוכבים ארבע מילין דחשיב דרך רחוקה מן המודיעים משום דלא מטי לירושלים עד תחילת שקיעת החמה דקעבר עליה זמן שחיטת הפסח (ואין) [כב] לדחות ההיא דמי שהיה טמא רבנן עבוד הרחקה כדי שלא יבא לידי הלנת דם וכדי לזרוק נפסק והעמידו דבריהם במקום כרת והאי דלא חשיב ליה בפסחים בהדי אינך בפ' האשה (דף צב.) ה"ג לא חשיב חתיכת יבלתו והבאתו מחוץ לתחום דלא חשיב אלא דברים של חיוב והא דאמר בשמעתא (ע"ב) דנאכלין ליום אחד מחשבים כדמו משתקע החמה היינו תחילת שקיעה [כג] ומדאורייתא ולא צאת הכוכבים דומיא לאימורין ובשר דחשיב לקמן בהדי דם ומשתקע החמה דלקמן לא הוי כמו משתקע החמה בעלמא דרגיל רבינו תם לפרש דשקיעה דווקא משמע תחילת שקיעה אבל משתקע משמע סוף שקיעה משום דקשה ליה דבסוף פרק במה מדליקין (שבת דף לד:) משמע משקיעת חמה עד לילה תלתא ריבעי מיל ובפרק מי שהיה טמא (פסחים דף צד.) משמע דמשתקע החמה עד צאת הכוכבים ארבע מילין ומשיב ליה במדידת היום דמפרש [כד] רבינו תם דמשקיעה משמע תחילת שקיעה שהחמה מתחלת ליכנס בעובי הרקיע [כה] ואתי שפיר דאיידי דנסמוך קתני גבי בשר [כו] קדשים קלים ובנשרפים משתקע החמה של יום שני דהיינו על כרחך צאת הכוכבים תני נמי האי לישנא גבי דם אף על גב שחלוקין זה מזה [ט]:

עין משפט
נר מצוה

ס א מיי' פ"ו מהלכות בית הבחירה הלכה ד:

סא ב מיי' פ"ו מהלכות בית הבחירה הלכה ט ופרק י מהלכות מעה"ק הלכה ה:

סב ג ד ה ו מיי' פ"ו מהלכות בית הבחירה הלכה ח:

סג ז מיי' פ"א מהל' פסה"מ הלכה לו ופרק ד מהלכות מעה"ק הלכה א:

◆

תורה אור השלם

1. וְהַנּוֹתֶרֶת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מַצּוֹת תֵּאָכֵל בְּמָקוֹם קָדֹשׁ בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ: ויקרא ו, ט
2. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו בַּשְּׁלוּ אֶת הַבָּשָׂר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי לֵאמֹר אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ: ויקרא ח, לא
3. וְאִם נֶדֶר אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם הַקְרִיבוֹ אֶת זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל: ויקרא ז, טז

◆

מוסף רש"י

החלונות. שבחומות ירושלים, ועובי ראש החומה בגובה כלפנים, ולפ"נ דבעובי השערים לא אמרן הכי, התם כדמפרש טעמא בגמרא מפני המצורעים (פסחים פה:): **לדם שנפסל בשקיעת החמה.** דלאו ראוי לזרוק בלילה דכתיב ביום צוותו את בני ישראל להקריב וגו' ולמחר נפסל בלינה (מנחות כ:):

◆

שיטה מקובצת (המשך)

במקום טהור, תרוייהו נמי לגיו לפתח אהל מועד. ועוד דבכמה מקום לא אמרינן קדשי שעה שאני להחמיר אלא להקל, וי"ל דה"ק שאני קדשי שעה דהיינו מילואים דגזירת הכתוב היא דתלה הכתוב בכל מקום באהל מועד שנאמר ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים אבל קדשי [דורות] איתרבו כדאמרן התורה ריבתה חצרות הרבה (מהרש"ם): **קדשי שעה שאני.** פי' גזירת הכתוב היתה במילואים, אבל קדשי דורות דאתרבו כדאמרינן התורה ריבתה חצרות הרבה, ע"כ. ותימה דמה הוא אומר קדשי שעה שאני ולא נלמוד לדורות, הרי מאכילה בעזרה הוצא זה לא כדפי' הלמידה לעיל (נה.) דמייתי ממאכלו במקום טהור, והיה דנלמוד קדשי דורות ממילואים לענין פתח אהל מועד, וי"ל דה"פ קדשי שעה שאני שנצטוו אפילו מכהנים דאפילו הכהנים הוצרכו שלא לצאת מן האהל דכתיב ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים, מה שאין כן בקדשי דורות (תוס' הרא"ש, ב"ש, ב"י תו'): **מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה.** ולת"ה ותיפוק ליה משום דלאו דלאו לכפרה רק בלותו יום דהא בלילה לאו ראוי לזריקה משום דכתיב ביום צוותו ואם למחר הרי הוא נפסל בלינה דעמוד השחר בלא שקיעת החמה. ופי' רש"י דנפקא מינה שלא נטלה מיד אחר שקיעת החמה קודם עמוד השחר בראשו של מזבח דלינה אינה מועלת בו. וקשה דהוה למ"ד אין לינה (פוסלת) [מועלת] בראשו של מזבח, אלא למ"ד מועלת מאי איכא למימר. ופרש"י דמיירי הכא בתחלת שקיעה ולפ"ז דמתחלת שקיעה ועד צאת הכוכבים ד' מילין הוא ולהכי ימתח הוא אפילו נפסל

מסורת הש"ס

א) מדות רפ"ה, ב) פסחים פה., ג) מע"ש פ"ג מ"ח פסחים פו. יומא כה., ד) תוספ' דמע"ש פ"ב הי"ד ע"ש, ה) [לעיל נה:], ו) ועי' לקמן קא. חגיגה ו. מנחות יט נו. נח, ז) [מנחות כ:], ח) [לקמן פו.], ט) ועי' תו' שבת לה. ד"ה תרי. פסחים לג. ד"ה ר' יהודה, ומנחות כ: ד"ה נפסל]

◆

שינויי נוסחאות

א] אורך קפ"ז (רוב כתה"י): ב] תיבת לי נמחק, וכן ברש"י (שיח וכתה"י): ג] כהנים אוכלין שם קדשי כו' כל"ל (שיח): ד] וחייבין עליהן (שיח): ה] תיבת דלתות נמחק (שיח וכתה"י): ו] נ"ל אי דבנויות (שיח): כ"ה ואי בנויות בקדש ופתוחות לחול תנינא תוכן חול אלא למעוטי בנויות בחול ופתוחות לקדש (בר"א): ז] תיבת אחת נמחק (יעש"ח): ח] נ"ל בחול (יעש"ח): ט] ליכא שחיטה כנגד הפתח (בי"צ): י] את כל העזרה כולה לאכילת (ישיח): יא] מדות למעוטי וכו' הד"ח (שחכ"י וצ"ק): יב] דלהכי הוא דהוא קדושה (בי"פ ובי"צ ונ"): ועי' צ"ק דעד הכי הוא וכו': יג] קדיש בקדושת (בי"ו): יד] גרסינן הס"ד ואח"כ מה"ד למעוטי מאי. דאין חייבין עליו כו' (ישיח): טו] לקדש והא אנן תנן תוכן קודש מדרבנן ודאורייתא לא והתניא מנין ללשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהכהנים כצ"ל (יעש"ח): טז] נ"ל קדושת (כתה"י וב"ש): יז] קרא דהא בלילה (נר"פ שיח): יח] נ"ל והרי (ב"ש): יט] לענין ביום צוותו ומפסוק כו' (שיח): כ] הקריבו דאם אינו ענין ללילה דמיום צוותו נפקא תנהו ענין לתחילת שקיעת החמה ובכל (שיח וב"ש ומיצ): כא] נ"ל דאמרינן כל (שיח): כב] נ"ל ויש לדחות דההיא דמי (בה"ז וצ"ק): כג] שקיעה ולא צאת הכוכבים דומיא דבשר דחשיב כו' כל"ל (שיח). לפנינו הוא ע"פ בה"ז פ"פ: כד] נ"ל ומפרש (שיח וגליון): כה] הרקיע ואפשר דאיידי כו' כל"ל. ובמנחות שם כתבו כעי"ז (הגר"ב): כו] תיבת בשר נמחק (שיח):

◆

שיטה מקובצת

אבל לענין טומאה לא והתניא כו'. ובספר ישן מצאתי גירסא אחרת ופירשה וז"ל ולקשיק וטומאה לא והתניא לשכות בנויות בחול ופתוחות לקדש אוכלין שם קדשי קדשים ושוחטין שם קדשים קלים. ומתמהינן שוחטין שם קדשים קלים, הא לאו פתח אהל מועד הוא. פי' דהא לצדדין הוא. אלא אימא אין שוחטין שם קדשים קלים וחייבים עליהם משום טומאה. קתני סיפא וחייבין עליהם משום טומאה. ופרקינן לאו אמרת אין שוחטין אלמא לא קדישי. תני נמי אין חייבין משום טומאה. ולקשיק הלא מאי בשלמא שחיטה בעינן כנגד הפתח אלא טומאה אמאי. כלומר כיון דלא מקדשין בעזרה. ואמרינן ולטעמיך מי לא עסקינן דשחיט כנגד הפתח. כלומר שהיה פתח הלשכה מכוון כנגד פתח בית החליפות ויהיו שלא כנגד הפתח. למאי אצטריך, כלומר מהיכא תיפוק לשחיטה לישראל. אלא [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones